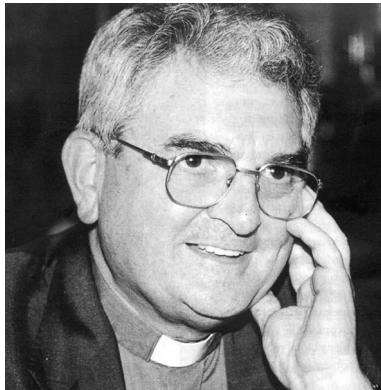

Acte d'homenatge al bisbe
Joan Carrera

Basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona
9 de novembre de 2009

■ Homenatge al bisbe Joan Carrera

– *L'home*

Perfil a càrrec de **Josep M. Esquirol**

– *Església, comunicació, compromís social, Catalunya*

Antonio Montero, arquebisbe emèrit de Badajoz

Teresa Pou, periodista

Antonio Balmón, alcalde de Cornellà de Llobregat,

Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya (1980-2003)

– *Comiat*

Enric Puig, en representació del Grup Sant Jordi

– *Cloenda*

Lluís Martínez Sistach, cardenal arquebisbe de Barcelona

Amb la participació de la **Coral Sant Jordi**

Presentació de l'acte: **Joan Pera**

Basílica de **Santa Maria del Mar** de Barcelona

Dilluns **9 de novembre de 2009**, 19'30 hores

■ Perfil de Joan Carrera, bisbe auxiliar de Barcelona

Va néixer a Cornellà de Llobregat el 1930. Ordenat de prevere el 1954. Fou vicari i ja es destacà com a rector en la creació de la parròquia de Sant Antoni de Llefià (1961), barri molt degradat de Badalona, on va promoure i va presidir la Cooperativa d'habitatges Llefià que impulsà la construcció de 180 pisos. Després regí la parròquia de Sant Isidre, a l'Hospitalet de Llobregat, on creà i potencià la catequesi, el consell pastoral, les colònies de vacances per a infants, joves i gent gran i l'associació Amics dels avis, que finalment cristal·litzà en una residència per a uns 50 ancians i un centre de dia. Renovà l'escola parroquial, "Casal dels Àngels", que assolí la xifra de mil alumnes. Precisament en l'àmbit escolar creà l'any 1984 la Fundació d'Escoles Parroquials de l'Arquebisbat de Barcelona que agrupa les escoles de titularitat diocesana i parroquial de la qual fou president del 1985 al 1991. Avui, aquesta Fundació representa o aglutina 19 escoles amb més de 8.000 alumnes.

Mentrestant el 1967 l'arquebisbe Marcelo González el nomenà vicari episcopal d'Ambients Obrers i després ho fou també de zona. L'arquebisbe Narcís Jubany li renovà ambdós càrrecs des del 1972 al 1976. La preocupació per l'evangelització del món obrer i l'atenció als immigrants que arribaren a Catalunya procedents del sud d'Espanya sempre han estat molt presents en la seva tasca pastoral. Ha viscut sempre en barris de l'àrea metropolitana, en habitatges humils.

El fet d'haver estat durant més de trenta anys pastor de zones de suburbi i de treballar estretament amb l'Acció Catòlica Obrera i la Joventut Obrera Catòlica, no li privà de divulgar, sobretot a través de diaris i revistes, el pensament, etern o renovador, de l'Església. Per això setmanalment escriví al diari *El Noticiero Universal* de Barcelona la secció "Nuestra Iglesia de cada día" i també cada setmana duia una altra secció

a la revista *El Eco de Badalona* sota el títol de “Es primavera en la Iglesia”, on divulgà especialment textos del Concili Vaticà II, alhora que parlava de temes socials i culturals i subratllava els problemes de la immigració. El 1966 fou el fundador, amb alguns laics, del Grup Cristià de Promoció i Defensa dels Drets Humans i es preocupà a fons perquè laics catòlics es formessin en el pensament social de l'Església, malgrat les dificultats amb el règim totalitari de l'època, de cara a una previsible obertura democràtica, mentre en la clandestinitat obrera i part de la política hi havia una gran preponderància del marxisme. Per això Carrera impulsà el compromís polític dels cristians, treballà amb grups democristians i especialment amb polítics, també catòlics militants, com Jordi Pujol o Anton Cañellas, i els ajudà en el període de la transició de la dictadura a la monarquia democràtica.

Escriptor culte i de bon estil literari, també polemitzà amb sectors ideològicament radicals. Del 1969 al 1975 Carrera fou fins i tot director literari de l'editorial Nova Terra i hi impulsà noves col·leccions. Joan Carrera va saber mantenir una relació privilegiada amb el món de la cultura, de l'economia i de la política, alhora que ho simultaniejava amb la seva acció pastoral en barris obrers i d'immigració. Fou el principal redactor de la famosa pastoral col·lectiva *Arrels cristianes de Catalunya* (1985) i darrerament de la també pastoral col·lectiva *Creure en l'Evangelí i anunciar-lo amb nou ardor* (2007).

Les seves col·laboracions al setmanari *Catalunya Cristiana* (des del 1983) han marcat una línia evangèlica, teològica i política equilibrada, plenament identificada amb el magisteri de Joan Pau II, on ha demostrat que ha tingut un públic fidel i variat, que el seguia, i per això han tingut èxit els seus llibres, sovint recull d'articles i estudis dispersos, com *La canya esquerdada* (1993), *Del Postconcili al Postprogressisme* (1994), *El gust de la fe* (2001) o *Aquest Nadal en fa dos mil* (2000). Promotor, fundador (1994) i president del Patronat que dirigeix Ràdio Estel, emissora radiofònica de la diòcesi.

El 1991 Joan Carrera fou nomenat bisbe auxiliar de Barcelona a proposta de l'arquebisbe de Barcelona, Ricard M. Carles. Va ser ordenat bisbe en aquesta mateixa Basílica de Santa Maria del Mar el 22 de setembre de 1991. Nomenat vicari general de l'arxidiòcesi i designat moderador de la cúria, ajudà a renovar el govern diocesà. Dimetí d'aquest càrrec l'any 2000, tanmateix va continuar la seva tasca pastoral i intel·lectual, a més de ser el vicari general de l'arxidiòcesi. Va continuar exercint la seva responsabilitat de vicari general i de bisbe auxiliar amb l'actual cardenal arquebisbe de Barcelona, Lluís Martínez Sistach. El 19 de setembre de 2008, mentre dirigia uns exercicis espirituals a seminaristes de Barcelona al Santuari del Miracle va patir un vessament cerebral. Va morir finalment a l'Hospital de la Vall d'Hebron el 3 d'octubre de 2008.

Joan Carrera coneixia molt bé la diòcesi i, a més, connectava perfectament amb la societat barcelonina i catalana. Va treballar amb l'Acció Catòlica, va tenir el suport de laics de tendències diferents i va treballar amb els moviments eclesials o laicals i nous moviments. Ha estat respectat per d'altres opcions apostòliques, per intel·lectuals no cristians i ha esdevingut un referent en el món cultural i social català. Des del bisbe Josep Torras i Bages, mort el 1916, no hi ha hagut a Catalunya un prelat que tingui una obra tan extensa, tan sòlida i amb tants registres.

■ Signes del nostre temps

Tres articles de Joan Carrera publicats a *Catalunya Cristiana*

1.

Hem començat la Quaresma enmig d'un clima eclesial bròfec: advertiments jeràrquics durs... rèpliques de polítics, contundents i amenaçadores... declaracions alarmades de grups cristians... Agitat el vas, han reaparegut vells solatges de la història. Semblaven extingits, però es veu que només dormien.

En realitat, la moguda ja havia començat una mica abans, amb alguns discursos episcopals poc matisats, d'estil mitinesc. Però aleshores la polèmica havia estat sobretot interna, entre catòlics de sensibilitats diverses. I és que, de fet, estem davant de dues cares d'una mateixa moneda: la qüestió més estrictament política, exterior, va unida, en bona part, a la interior: la manera com els catòlics entenem la nostra presència a la societat. No exclusivament, és clar, perquè hi compta també la mentalitat social i política de l'entorn.

És bo, penso, que hi reflexionem. Ho farem, primer, sobre el nostre problema interior, I, en segon lloc, sobre el més polític. Sempre tenint present l'avís sever, quaresmal, d'Isaïes: «Passeu el dejuni entre plets i baralles, repartint amb malícia cops de puny. Dejunant d'aquesta manera, el vostre clam no pot arribar al cel» (58,4).

Després del Vaticà II, ho vàiem molt clar. Ens enamorava el discurs a Diognet (segle II): «Els cristians no es distingeixen dels altres homes ni pel país ni pel llenguatge ni pels vestits... no duen una vida a part... compleixen tots els deures de ciutadans... es troben dins la carn, però no viuen segons la carn...» La *Gaudium et spes* anava,

substancialment, en la mateixa direcció: «No hi ha res de veritablement humà que no trobi ressò en el cor de l'Església.» Les teologies pastorals d'encarnació *kenòtica* eren les nostres. D'altra banda, érem testimonis del fracàs de l'Estat confessional. Els qui havien optat, als anys trenta, per la *catàstrofe prèvia*, com deia Cardó, havien guanyat, amb l'ajuda eficaç, val a dir-ho, del sectarisme anticlerical. A partir del 1939, sortint de la catàstrofe, el nacionalcatolicisme ho tenia tot de cara: lleis, subvencions, religió a l'escola, matrimoni canònic pràcticament obligatori... i un llarg etcètera. Però... amb quins resultats pastorals? El Concili ens venia a treure del pou. Eren temps de recomençament. Aquella esperança trobaria, més tard, un nou al·licient en la transició política espanyola, sàviament beneïda pels cardenals Tarancón i Jubany. Havíem recuperat la normalitat i amb ella retrobàvem la nostra bona tradició.

14 de febrer de 2008

2.

La dels setanta va ser una dècada d'optimisme i d'unanimitats. Tot ens semblava possible i una gran majoria estàvem d'acord a pensar que el model de societat autoritària i de catolicisme protegit havia fracassat definitivament. Ens vàiem a les portes d'una Església lliure en un país lliure. Val a dir que, així com abans el sectarisme anticlerical havia afavorit una mentalitat catòlica de croada, ara les actituds de tolerància i de respecte de la naixent democràcia també facilitaven el canvi eclesial cap a una pastoral de proposta, sense imposició.

Però la vida continuava. Aviat, arreu d'Europa, es començà a detectar la presència de zitzània en el camp eclesial que el Vaticà II havia sembrat generosament de bon blat. Un cert secularisme indiscriminat, la interiorització de la cultura relativista... i aquella admiració infantil de valors aliens amb menyspreu dels propis que posava

de mal humor Maritain –laic conciliar– i li feia veure els catòlics «agenollats davant el món»... També Pau VI, el que havia dut a port la travessia conciliar, va arribar a parlar de «fum de Satanàs...». Joan Pau II havia de ser particularment sensible a aquella zitzània: ell, home segur i combatiu, que no havia conegut el marxisme a través dels eurocomunistes perseguits i dels llibres, com nosaltres, sinó en la seva praxi més destructiva... El seu pontificat prioritzà una línia forta, de punts sobre les is... Però la seva fondària espiritual, el seu sentit popular, la seva capacitat d'autocrítica eclesial... el van salvar sempre de l'encarcament de molts dels seus pretesos seguidors.

Aquells excessos i aquests contrapunts també ens van arribar a nosaltres. Aleshores va semblar que la línia del diàleg s'afeblia a la nostra Església. En part, per manca de fortalesa i de capacitat d'auto-crítica de molts del sector dialogant. I, encara, perquè alguns d'ells, desencisats, es retiraven. En part, també, a causa de certes actituds jeràrquiques. En canvi, a l'altra banda, la línia de la seguretat avançava. De vegades, amb plantejaments superficials. Altres vegades, perquè, malgrat tot, retrobava les fonts més fondes de l'espiritualitat cristiana.

D'aquí van començar a sortir retrets mutus: que si uns no gosaven fer un anunci prou explícit de l'Evangelí, que si els altres queien en un espiritualisme –ingenu o interessat– que no arribava als problemes reals... Paradoxalment, els qui en temps de la dictadura menys s'havien donat a la denúncia profètica ara la reivindicaven. I a l'inrevés... Cal no oblidar, però, que la d'abans era d'arrel social i s'orientava al bé comú, mentre que la d'ara solia circumscriure's a uns determinats punts de moral personal i familiar, i semblava apuntar a una recuperació ambigua de la influència catòlica.

És possible la conciliació entre aquestes dues sensibilitats? La primera condició és que se n'eviti la politització i, atents a les lliçons

de la història, que no es pretengui de recular als temps preconciliars i nacionalcatòlics... Ho anirem concretant més.

21 de febrer de 2008

3.

Sense un esforç d'aclariment i de concòrdia a l'interior de l'Església no ens serà possible, doncs, d'establir un diàleg coherent amb la societat civil ni amb la política. Cada sector catòlic anirà insistint en el seu propi punt de vista i malparlant del dels germans. El resultat serà el descrèdit de tots –que altres, des de fora, aprofitaran i magnificaran– i l'afebliment de la força testimonial i evangelitzadora dels creients. Sobrepassa els límits d'aquesta columna entrar a fons en els continguts d'aquell aclariment i d'aquella concòrdia entre catòlics, però n'esmentaré alguns punts forts, propers al terreny temporal.

La fortalesa en la confessió de la fe i la capacitat de mostrar-la explícitament és un valor evangèlic: «la llum en el portallànties» (Lc 11,33) i el «poble dalt la carena» (Mt 5,14), ens deixà dit Jesús. No ho són, en canvi, l'agressivitat i el desig de veure l'altre derrotat o colpit amb «foc del cel», com demanaven Jaume i Joan (Lc 9,54), ni «l'espasa desembeinada», com pretenia Pere, amb mala traça, per cert (Jn 18,11). La nostra és la força de la creu.

També la denúncia profètica forma part del testimoniatge cristià. La va practicar contínuament Jesús. I també Joan: «No t'és lícit tenir per muller Herodies» (Mt 14,4). Denúncia forta, sense pal·liatius: «Sou com sepulcres emblanquinats» (Mt 23,27). Ara bé, sempre adreçada a la consciència, que és d'on pot sortir la conversió. Mai com a coacció.

Escau aquí remarcar un matís important. Quan la denúncia s'adreça al govern d'un Estat, en situacions de missió, com és la de

l'Europa occidental i, sobretot, quan es ve d'una història no llunyana de confusió político-eclesial, com és el nostre cas, cal una atenció més acurada. Altrament, es fa trencadissa. En primer lloc, convé precisar bé el sentit de la denúncia: aquesta no pot aparèixer com una negació de la legitimitat democràtica. En segon lloc, l'Església ha de prioritzar l'evangelització de les persones: aquestes, evangelitzades, impregnaran la vida social, de la base al Parlament. Els cristians, eventualment, podran legislar amb sentit cristià. Les lleis, en canvi, no faran cristians. L'apòstol Pau ens ha deixat un exemple clar d'aquesta manera de procedir en situacions de missió. Què més hauria volgut ell que eliminar de l'ordre establert del seu temps l'esclavitud, negació brutal de la paternitat del Déu de Jesús i de la germanor humana. Però calia començar semblant l'Evangeli. La carta a Filèmon sobre l'esclau Onèsim és un prodigi de lucidesa en aquest sentit, i un model per als cristians d'avui, cridats a evangelitzar, és a dir, no a restaurar uns models de vida cristiana que han fet crisi, sinó a tornar a començar.

Per acabar, un altre punt que demana aclariment és la missió dels laics. Avui, feliçment, tothom està d'acord que els correspon de fer-se presents al món, inclosa la política, per tal d'aportar-hi el ferment de l'Evangeli. Ara bé, hi ha qui l'entén com una simple cadena de transmissió dels criteris de la jerarquia. En realitat, al laic li pertoca molt més que això: escoltades les indicacions del magisteri –parlem ara dels afers temporals–, els correspon de decidir, des de la realitat on viuen immersos i guiats per l'Esperit Sant, que ells també posseeixen. Neix d'aquí el pluralisme d'opcions i compromisos.

29 de febrer de 2008

■ Adhesions

Abadia de Montserrat, Abadia de Poblet, Acadèmia Catòlica de Sabadell, Acció Solidària Contra l'Atur, Ajuntament de Barcelona, Ajuntament de Cornellà de Llobregat, Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, Càritas Diocesana de Barcelona, Casal Popular Vilassar de Dalt, Catalunya Cristiana, CatalunyaReligió.cat, CCOO, Centre Cultural El Social, Centre de Pastoral Litúrgica, Centre Moral Instructiu de Gràcia, Centre Sant Pere Apòstol, Centre Social Catòlic, Comissió Diocesana de Centres Culturals Catòlics de Barcelona, Comisión Episcopal Medios de Comunicación Social, Comunitat de Jesús, Consell d'Acció Catòlica de Barcelona, Convergència Democràtica de Catalunya, Delegació d'Apostolat Seglar de Barcelona, Delegació de Pastoral Obrera de Barcelona, Editorial i Llibreria Claret, El Ciervo, El Periódico, ESADE, F.C. Barcelona, Foc Nou, Fòrum de les Organitzacions Catòliques d'Adults de Barcelona, Fundació Alfons Comín, Fundació Centesimus Annus pro Pontifice, Fundació Claret, Fundació Cuina Justa Cassià Just, Fundació d'Escoles Parroquials, Fundació Dr. Albert Bonet, Fundació Enciclopèdia Catalana, Fundació Hospitalitat Mare Déu de Lourdes, Fundació Joan Maragall, Fundació Pere Tarrés, Fundació Roca i Galès, Justícia i Pau, La Vanguardia, Legió de Maria, Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, Lluïsos de Gràcia, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi, Moviment de Cristians Pobles i Comarques, Òmnium Cultural, Parròquia de Sant Isidre Llauredor, Parròquia de Sant Josep de Calassanç, Parròquia de Santa Creu de Cabrils, Parròquia de Santa Eulàlia de Provençana, Partit dels Socialistes de Catalunya, Ràdio Estel, Síndica de Greuges de Barcelona, UGT de Catalunya, Unió de Religiosos de Catalunya, Unió Democràtica de Catalunya, USOC.

(Adhesions rebudes fins al 30 d'octubre)

Acte produït per **UTOPIA**
GLOBAL amb el suport tècnic de
Benecé Produccions i la col·laboració de Televisió de Catalunya.

Llibret imprès amb la gentilesa de: **AGPOGRAF**
IMPRESSORS

Plaça 124, 08002 Barcelona, Espanya
Tel. 93.5034 60 - Fax 93.465 42 21

Amb la col·laboració de:

l'Arquebisbat de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de la Vicepresidència

 Blanquerna
Universitat Ramon Llull

Federació de
Cristians de
Catalunya | Subfederació dels Equips
de Pastoral de la Política
de la Comunicació